

SỰ NGHIỆP NỬA VỜI

Bác họ của tôi, dù tuổi đời chênh lệch hơn kém nhau gần 10 tuổi, nhưng vì là dòng trên, nên tôi gọi là Bác. Bác từ trong rừng về, Bác làm Trưởng ban Tuyên giáo. Lợi dụng uy tín của tôi, Bác nhờ tôi vận động triệu tập thành phần trí thức tại địa phương, tập trung học tập đường lối cách mạng. Trong suốt buổi học, trong giọng nói huênh hoang có vẻ khinh

thường - miệt thị, Bác gọi chúng tôi là thành phần - là giai cấp "Trí thức tiểu tư sản". Có lẽ cái học biên kiến - nhồi sọ trong rừng, đã làm cho Bác hiểu nhầm và suy nghĩ sai lạc về trí thức tiểu tư sản - người có học thức học vị cao như là giai cấp hạ lưu, dưới đáy xã hội.

Miền Nam Việt Nam (Việt Nam Cộng Hòa), trước 1975, Sài Gòn được xem là "Hòn ngọc Viễn Đông" hay "Paris của Phương Đông" - có học thức cao - có nhà lầu - xe hơi có đời sống vật chất đầy đủ tiện nghi. Nơi đây là một thiên đường hoa lệ mà Singapore và Nam Hàn lúc bấy giờ mong muốn vươn đến. Oái oăm thay, bị người rừng rú - lạc hậu - ngớ ngẩn ngờ nghệch ngu ngơ kém hiểu biết giải phóng người văn minh. Người giải phóng lúc bấy giờ vào Nam, chiếm dụng nhà Cậu của chúng tôi (cậu là cựu đại tá quân đội VNCH đã về hưu), vào Toilet thấy cái Lavabo (bồn cầu) ngỡ là bồn rửa, họ mua cá thả vào để rửa - mò mẫm mở nước - cá chạy tuộc mất, họ cho rằng người văn minh cài đặt máy ăn cướp ngày. Thấy cái quạt trần treo lơ lửng, họ mò mò mở Contact - quạt quay vù vù, họ vụt chạy tán loạn - la hoảng: máy chém ! ăn thì cơm độn khoai mì - khoai lang - bo bo, đi xe chạy bằng than củi...

"Bà Dương Thu Hương, một trong những nhà văn nổi tiếng hàng đầu ở Việt Nam hiện nay, một người đã "lên đường xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước" và khi quân đội cộng sản Bắc Việt của bà chiếm được Sài Gòn thì bà đã khóc vì tình mộng, không phải vì "nhà cao cửa rộng của miền Nam" mà vì "vào Nam tôi mới hiểu rằng chế độ ngoài Bắc là chế độ man rợ vì nó chọc mù mắt con người, bịt lỗ tai con người" và bà đã "thấy tuổi xuân của tôi đã hy sinh một cách uổng phí". Do đó, Dương Thu Hương đã nhận thức được rằng bà đã bị lừa và cuộc chiến tranh "giải phóng miền Nam"

dưới ngọn đèn dầu leo loét hết ngày này qua tháng khác (có lẽ do thiếu ánh sáng, cho nên ảnh hưởng đến đôi mắt, những năm tháng sau này, mắt của tôi yếu dần - phải mang kính mới thấy được mặt chữ). Trong quá trình viết diễn văn, tôi rút ra những kính nghiệm viết, bài viết nào cũng rập khuôn, không đòi hỏi phải suy nghĩ - đầu tư nhiều chất xám, cho nên viết cũng nhanh: Phải viết - phải diễn tả sao cho lời văn kêu thật to - thổi phồng sự việc cho thật lớn - áp đặt người nghe phải tiếp thu - tuân thủ. Do tính chất công việc của huyện - của ngành đở đỡ - bề bộn - nặng nề, nên văn phòng UBND huyện ưu tiên cấp riêng cho tôi một chiếc máy đánh chữ loại nhỏ xinh xắn.

Vì làm việc tại huyện, nên gia đình chúng tôi cũng phải chuyển về huyện. Vợ chúng tôi có duyên buôn bán, nên cô ấy tiếp tục mở một gian hàng tạp hóa mua bán nhỏ tại tư gia, để cải thiện cuộc sống gia đình trong hoàn cảnh bao cấp khó khăn ./-

Phan Văn Huy Tâm